

Door de reorganisatie bij de Animal Sciences Group van Wageningen UR stonden de ontwikkelingen afgelopen jaren op een laag pitje. Anno 2007 lijkt het weer tijd voor nieuwe investeringen. Samenwerking is het sleutelwoord en er zijn vergevorderde bouwplannen in het Brabantse Chijnsgoed.

We zoeken weer nieuwe medewerkers.' De uitspraak doet de 49-jarige Paul Vriesekoop zichtbaar genoeg. De directeur veehouderij van de Animal Sciences Group (ASG) stapte twee jaar geleden een organisatie binnen die in een grote reorganisatie verwickeld was. Praktijkcentra voor paarden, vleesvee en varkens werden gesloten en ook de proeven op praktijkcentrum Cranendonck kregen geen vervolg. De reorganisatie kostte zeventig mensen hun baan en het was voor Vriesekoop de uitdaging om de afdeling veehouderij weer uit de rode cijfers te helpen.

Wat waren uw werkzaamheden hiervoor?

'Na mijn studie veeteelt in Wageningen ben ik voornamelijk werkzaam geweest in de varkensfokkerij. Ik heb meegewerkt aan de fusie van de diverse fokkerijorganisaties die uiteindelijk resulteerde in het bedrijf Topigs. Vanaf 1996 heb ik me voor Topigs met name ingezet voor de internationalisering van het bedrijf. In 2005 vond ik dat ik toe was aan iets nieuws, ik zocht meer verbreding.'

De reorganisatie leidde tot sluiting van een aantal praktijkcentra. Is de afdeling veehouderij nu weer gezond?

'De omzet liep terug, er moest iets gebeuren. De overheid stelde geen geld meer beschikbaar voor onder meer onderzoek naar diervoeding. Dat laat ze liever over aan het bedrijfsleven. Er werd een ander type onderzoek gevraagd. Diergezondheid en dierwelzijnsvraagstukken zijn belangrijker geworden en dat vraagt voor ons een omslag in denken. Die hebben we bereikt. Bij de afdeling veehouderij werken nu 220 volwaardige arbeidskrachten, van wie 45 mensen op de praktijkcentra. In 2006 was de omzet van onderzoek 29 miljoen euro en de opbrengsten voor vlees en melk waren 7 miljoen euro. Uiteindelijk hielden we 850.000 euro over onder de streep. We zijn weer uit de rode cijfers en we verwachten komend jaar een omzet van 37,5 miljoen euro.'

Was de sluiting van praktijkcentra echt nodig?

'Er zijn projecten, zoals het hightechbedrijf en lagekostenbedrijf, waarvan je weet dat er een kop en een staart aan zit, de

geldkraan gaat op een gegeven moment dicht omdat dat vooraf is afgesproken. Daarnaast zijn er praktijkbedrijven die constant kleinere opdrachten uitvoeren. Maar er waren te veel praktijkbedrijven voor het aantal opdrachten en dus moest er een aantal sluiten. Bij melkvee hebben we besloten om te stoppen met onderzoek op Cranendonck, dat bedrijf draait nu als een normaal melkveebedrijf. Door het sluiten van bedrijven heb je de kans om andere locaties op te schalen. Nij Bosma Zathe in Friesland gaat verdubbelen naar driehonderd koeien en Aver Heino groeit naar 160 koeien.'

Wordt praktijkcentrum Cranendonck verkocht?

'We praten nu met standsorganisaties, het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen over een doorstart. We willen een centrum met een nauwe relatie tussen onderzoek, ondernemers en onderwijs. Daardoor blijf je dichtbij de praktijk en kun je gefundeerd onderzoek communiceren via scholen en ondernemers. We hebben al vergevorderde plannen om het varkensbedrijf in Sterksel samen met Cranendonck opnieuw te bouwen in het Brabantse Chijnsgoed, ten noorden van Maarheeze. Als het allemaal doorgaat, hopen we in 2008 te beginnen met de bouw van een gesloten bedrijf met 600 zeugen en stallen voor 200 koeien en bijbehorend jongvee.'

*Er blijven altijd
innovatieve veehouders
die ons een stap voor zijn*

Waarom zoekt ASG naar samenwerking? Vanwege de goede financiële positie van de standsorganisaties?

Vriesekoop glimlacht en schudt het hoofd. 'Nee hoor, we zouden de investering in Chijnsgoed volledig zelf kunnen doen. Maar in het jaar 2000 is al het onderzoek onder de vlag van Wageningen UR gekomen. Dat was een goede zet met het oog op privatisering van het onderzoek, maar we moeten nu juist weer met de partijen in de sector optrekken en onze kennis delen. Daardoor blijven wij goed op de hoogte van wat er in de praktijk leeft en voor het bedrijfsleven is het goed dat de lijntjes naar het onderzoek kort zijn.'

Komt de onafhankelijkheid van onderzoek door samenwerking niet in gevaar?

'Absoluut niet. We blijven gewoon opschrijven wat de resultaten van een onderzoek zijn. Daar mag geen discussie over ontstaan.

We zijn het aan onszelf en de klanten verplicht om onderzoek wetenschappelijk onderbouwd neer te zetten en te communiceren.'

De naam Waiboerhoeve was jarenlang een begrip, het was een praktijkbedrijf dat vooropliep. Nu lijken ASG-bedrijven continu ingehaald te worden door de praktijk.

'Wanneer de sector wil dat we voorlopers zijn, dan zal deze dat moeten financieren. Het is niet reëel om te verwachten dat we steeds de allernieuwste stalconcepten hebben. Veehouders kijken niet alleen bij ons in de stal, ze kijken ook over de grens of bij de burens en halen daar hun kennis vandaan. Er blijven altijd innovatieve veehouders bestaan die ons een stap voor zijn, en dat is goed. We zijn vaak wel nauw betrokken bij het ontwerp, maar we hoeven niet alles zelf te realiseren.'

Welke centra blijven er over?

'Net als in het zuiden zijn we recent begonnen met gesprekken over verdergaande samenwerking in het noorden. Daarbij zijn naast Nij Bosma Zathe en standsorganisaties ook onderwijs en PTC+ uit Oenkerk betrokken. Bosma Zathe zal zich verder specialiseren op het gebied van energieopwekking en daarbij werkt het bedrijf samen met de gemeente Leeuwarden en Essent. In Lelystad worden verschillende proeven voor huisvesting en voeding gedaan. Voor Aver Heino en De Marke liggen voorlopig nog genoeg opdrachten. Ook voor praktijkbedrijf Zegveld zie ik mogelijkheden. Ik denk aan onderzoek naar vernatting en daling van het maaiveld of boeren met extreme natuurdoelstellingen. Misschien moeten we denken aan een centrum dat burger en boer dichterbij elkaar brengt. Er ligt veel onderzoeksterrein braak. Ik verwacht in de toekomst nog veel onderzoek naar stalemissie, fijn stof of voeding. Ook denk ik aan onderzoek naar slim voeren in relatie tot genetica, dat zorgt voor een unieke samenstelling van het eindproduct zoals melk. Er is nog zo veel te doen.'

Jaap van der Knaap

Veehouderijonderzoek Animal Sciences Group volgt ns directeur Paul Vriesekoop weer financieel gezond

'Voorloperfunctie is niet altijd reëel'